

Arbetsgivaravgifter för amatörkulturföreningar

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har den 21 mars 2002 berett socialförsäkringsutskottet tillfälle att avge yttrande över motion 2001/02:Kr414 yrkande 4 av Dan Kihlström m.fl. (kd).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 14 § socialavgiftslagen (2000:980) (SAL) är en ersättning till en person fri från arbetsgivaravgifter om ersättningen till den personen under året har understigit 1 000 kronor.

Enligt 2 kap. 19 § SAL är en ersättning till en idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7-13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet fri från arbetsgivaravgifter om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).

Motionen

I motionsyrkandet begärs ett tillkännagivande om vad i motionen anförts om skatteförmåner för amatörkulturföreningar. Motionärerna anser att det är oacceptabelt att amatörkulturen inte får samma skatteförmåner som amatör-idrotten. Idrottsföreningar är befriade från skatt på ersättning till ledare om arvudet är mindre än ett halvt basbelopp. Detsamma bör gälla för amatörkulturföreningar.

Utskottets bedömning

Den nu aktuella lagbestämmelsen i SAL angående idrottsutövare har sitt ursprung i skattereformen 1990. Före skattereformen behandlades bl.a. kostnadsersättningar och schablonavdrag till idrottsutövare m.fl. i RSV:s rekommendationer gällande beskattning av ersättning i samband med idrottslig verksamhet. Rekommendationerna, som utformats bl.a. mot bakgrund av att de inkomster som idrottsutövare hade i mångt och mycket var ersättningar för

utlägg som idrottsutövaren haft, angav att om den årliga ersättningen i form av kontant lön, skattepliktiga naturaförmåner och kostnadsersättningar till idrottsutövare översteg ett halvt basbelopp så skulle den skattepliktiga delen av inkomsten i normalfallet anses vara sjukpenning- och pensionsgrundande. Ersättningar under ett halvt basbelopp undantogs därmed även från underlaget för socialavgifter när inkomsten var att hänföra till inkomstslaget tjänst.

I samband med skattereformen 1990 slogs huvudprincipen fast att i princip alla inkomster som skall tas upp till beskattning som inkomst av tjänst skall vara förmånsgrundande och att socialavgifter därmed skall tas ut.

I proposition 1990/91:76 om socialavgifter för vissa idrottsutövare angavs att den beslutade skattereformen inte avsåg att ändra på förutsättningarna att i inkomstslaget tjänst få göra ett s.k. schablonavdrag enligt RSV:s rekommendationer, men att någon motsvarande hänvisning inte gjordes när det gällde uttag av socialavgifter. I propositionen föreslogs därför en lagändring för att den ordning som ditills tillämpats beträffande uttag av socialavgifter för idrottsutövare m.fl. skulle bestå även i fortsättningen. Socialförsäkringsutskottet angav vid behandlingen av propositionen att utskottet tidigare vid flera tillfällen, när utskottet behandlat motionsyrkanden om befrielse från skyldigheten att erlägga arbetsgivaravgifter inom idrottsrörelsen, gett uttryck för sin principiella uppfattning att inkomster i samband med idrottsutövning i likhet med andra inkomster borde grunda rätt till socialförsäkringsförmåner och föranleda att socialavgifter erlades. Samtidigt var utskottet införstått med att en schablon kunde behövas för i vilken mån mindre ersättningar inom idrottsrörelsen, vilka ofta kunde ha karaktären av kostnadsersättningar, skulle vara undantagna från underlaget för uttag av socialavgifter (bet. 1990/91:SfU10). I samma betänkande avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att ge även andra ideella föreningar än idrottsföreningar rätt till avgiftsfrihet motsvarande ett halvt basbelopp. Utskottet anförde att trots principiella betänkligheter när det gällde urholkningen av pensionsskyddet hade utskottet biträtt propositionens förslag att göra ett undantag från skyldigheten att erlägga arbetsgivaravgifter. Utskottet ansåg emellertid att detta inte kunde tas till intäkt för att göra ytterligare undantag. Utskottet ansåg att det främsta skälet härför var risken för urholkning av pensionsskyddet för den enskilde.

I proposition 1997/98:151 med förslag om ett reformerat ålderspensions-system angavs (s. 203) att regeln om att ersättningar upp till ett halvt basbelopp inte var pensionsgrundande kunde införas i ATP-systemet utan att det uppstod någon mer påtaglig risk för att idrottsutövarnas framtida ålderspension skulle påverkas. ATP grundades i princip på inkomster överstigande ett basbelopp under ett år, samtidigt som det i normalfallet var långt ifrån alla år som blev avgörande för ålderspensionens storlek. I det reformerade pensions-systemet, där i princip varje kronas inkomst under hela livet får betydelse för det framtida pensionsutfallet, kunde däremot regeln ifrågasättas. Regeringen ansåg emellertid att ett slopande av särregeln skulle kräva särskilda överväganden bl.a. när det gällde idrottsföreningars ekonomiska situation och därutöver ställningstaganden till rimligheten av eventuella kompenserande stöd-

former. Frågan borde därför, i den mån så bedömdes som lämpligt, tas upp i ett annat sammanhang. Regeringen föreslog därmed att särregeln rörande ersättning till idrottsutövare skulle överföras till det reformerade pensionssystemet. Utskottet hade inte någon annan uppfattning i denna fråga (bet. 1997/98:SfU13).

I proposition 2000/01:8 med förslag till den nuvarande socialavgiftslagen föreslogs ingen ändring vad gällde den aktuella regeln avseende idrottsutövare. I betänkandet 2000/01:SfU5 föranlett av propositionen pekade utskottet på att regeringen ännu inte hade tagit upp frågan om särregler för idrottsutövare till omprövning. Utskottet ansåg vidare, liksom tidigare, att undantag från avgiftsskyldigheten riskerade att urholka pensionsskyddet och att det var viktigt att upprätthålla principen om att inkomster som grundade rätt till socialförsäkringsförmåner borde föranleda att socialavgifter erlades. Utskottet, som även erinrade om att undantaget från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter hade uppkommit i första hand för att förenkla möjligheten till avdrag i avgiftssammanhang för idrottsutövares kostnadsersättningar, kunde inte ställa sig bakom motioner om utvidgning av undantaget. Mot bakgrund av det anförda biträdde utskottet propositionens förslag avseende idrottsutövare.

RFV och RSV, som till kulturutskottet har inkommit med yttranden i ärendet, har avstyrkt motionsyrkandet. Båda myndigheterna är av uppfattningen att undantag av aktuell typ inte bör göras. Eventuellt stöd till idrottsföreningar bör i stället utformas på annat sätt.

Utskottet, som noterar RFV:s och RSV:s ståndpunkter, understryker sin tidigare vid flera tillfällen framförda mening och motsätter sig därför bestämt en utvidgning av det aktuella undantaget.

Utskottet anser att kulturutskottet bör avstyrka motion 2001/02:Kr414 yrkande 4.

Stockholm den 23 april 2002

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Mariann Ytterberg (s), Göran Lindblad (m), Lennart Klockare (s), Ronny Olander (s), Sven-Erik Sjöstrand (v), Fanny Rizell (kd), Cecilia Magnusson (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Margareta Cederfelt (m), Göte Wahlström (s) och Désirée Pethrus Engström (kd).

Avvikande mening

Fanny Rizell och Désirée Pethrus Engström (båda kd) anser:

Kulturens positiva inverkan på samhällsklimatet är det ingen som ifrågasätter. Det är därför oacceptabelt att amatörkulturen inte får samma förmåner i fråga om arbetsgivaravgifter som amatöridrotten. Vi anser således att även amatörkulturföreningar skall åtnjuta avgiftsfrihet om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt AFL.

Kulturutskottet bör föreslå att riksdagen med bifall till motion Kr414 yrkande 4 som sin mening ger regeringen detta till känna.